

Схвалено рішенням виконкому Підгородненської
міської ради від 12.12.2025 № 452
Затверджено рішенням сесії міської ради
від 02.02.2026 № 3730-55/8

ПРОГРАМА
збереження та розвитку елементів нематеріальної спадщини
Підгородненської міської ради
на 2026 - 2027 роки

Розділ 1.Паспорт ПРОГРАМИ
збереження та розвитку елементів нематеріальної спадщини
Підгородненської міської ради на 2026 - 2027 роки

1. Ініціатор розроблення програми	Підгородненська міська рада
2. Дата, номер і назва розпорядчого документа про розроблення програми	Розпорядження міського голови від 19 червня 2025 року № 125 «Про розробку та коригування міських цільових програм Підгородненської міської ради»
3. Розробник програми	Відділ культури, молоді та спорту КЗ «ПМБК ім.. Т.Г. Шевченка», КЗ «Центр Кобзарського мистецтва»
4. Співрозробники програми	Фінансовий відділ; Відділ бухгалтерського обліку та звітності
6. Відповідальний виконавець програми	КЗ «ПМБК ім.. Т.Г. Шевченка», КЗ «Центр Кобзарського мистецтва»; Відділ культури, молоді та спорту Фінансовий відділ; Відділ бухгалтерського обліку та звітності
7.Учасники програми	Підгородненська міська рада, Відділ культури, молоді та спорту, КЗ ПМБК ім. Т.Г. Шевченка, КЗ «Центр Кобзарського мистецтва», КЗ «Історико-краєзнавчий музей ім. О. Коваля», КЗ «Історико-краєзнавчий музей с. Спаське»
8. Термін реалізації програми	2026-2027 роки
8.1. Етапи виконання програми (для довгострокових програм)	2026-2027 роки
9. Перелік бюджетів, які беруть участь у виконанні програми	Кошти обласного, районного, міського бюджету, позабюджетні кошти та інвестиції
10. Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації програми, усього тис. гривень, у тому числі:	2755,00 грн.

Розділ 2. Ресурсне забезпечення ПРОГРАМИ збереження та розвитку елементів нематеріальної спадщини Підгородненської міської ради на 2026 - 2027 роки

Обсяг коштів, які пропонується залучити на виконання програми	Етапи виконання програми		Усього витрат на виконання програми
	I		
	2026 рік	2027 рік	
Обсяг ресурсів, усього тис гривень, у тому числі:	2755000	2755000	5510000
Районний бюджет	-	-	-
Обласний бюджет	100 000	100 000	200 000
Міський бюджет	2855000	2855000	5710000

Ключові потенційні учасники реалізації: Підгородненська міська рада, підприємці та фермери громади, носії НКС, Дніпровська районна рада, Дніпропетровська обласна рада

Розділ 3. Аналіз виконання програм за попередній період та визначення проблем, на розв'язання яких спрямована програма

В Підгородненському міському будинку культури працюють аматорські гуртки та колективи, які активно впроваджують в практику нові форми культурно-просвітницької роботи та зберігають традиційні форми народної творчості, поширюючи їх в громаді. В процесі своєї діяльності колективи популяризують національні традиції та обряди, які сприяють розвитку української мови, відродженню національної свідомості, утвердження української національної та громадянської ідентичності, морально-етичних принципів українського народу. Зберігають та розвивають українську мову, популяризують усну народну творчість. Результати роботи керівників – це призові місця на міжнародних та регіональних фестивалях та конкурсах.

В 2019 році, після об'єднання двох громад: сільської Спаської та міської Підгородненської рад, було виявлено додатково на території громади елементи нематеріальної спадщини: Спаська затірка.

В 2020 році започаткована «Школа-майстерня соломоплетіння та соломопошиття». Носіями цього елемента культурної спадщини є Чирва М.Л. – заслужений працівник культури України, член Національної спілки майстрів народного мистецтва України та його учні, що викликало значний інтерес у дітей, молоді та старшого покоління жителів міста Підгородне.

За історію існування в Підгородньому склалася історія ремесла з виготовлення бандур та гри на цьому інструменті. Був створений Центр Кобзарського Мистецтва при КЗ ПМБК ім. Т.Г. Шевченка та майстерня з виготовлення старосвітських бандур. В 2025 році сектор Кобзарського мистецтва виділено в окремий комунальний заклад. Започатковані фестивалі: «Різдвяна коляда», «Січеславські кобзарі», «Грай, музико, грай», «Пісенний перегук».

До вивчення місцевих традицій та обрядів, народних ігор для дітей, театралізації українських народних казок, вивчення українських народних пісень - залучені заклади освіти м. Підгороднього.

Головним завданням реалізації програми із збереження нематеріальної культурної спадщини є розширення аудиторії слухачів та виконавців козацьких пісень, залучення молоді до традиційних ремесел, проведення обрядових дійств з метою збереження унікальних елементів нематеріальної спадщини громади.

Однак носії нематеріальної культурної спадщини поступово старіють, а передача традицій ускладнюється, що вимагає невідкладних заходів із збереження культурної спадщини, забезпечення її життєздатності та створення умов для повного розкриття потенціалу, збереження та подальшого розвитку.

У 2025 році підготовлено облікові картки елементів та затверджено рішенням сесії місцевий перелік елементів НКС. З метою збереження історії та популяризації Козацьких пісень Дніпропетровщини створено кімнату-музей Народного фольклорно-етнографічного гурту «Криниця» до 35-річчя колективу, видано книгу «Наша «Криниця. Від створення до визнання» (упорядник В.Т. Костенко), яка присвячена історії гурту та його учасникам, а також їхній діяльності зі збору, відновлення та збереження Козацьких пісень Дніпропетровщини.

З метою збереження української ідентичності, забезпечення якісної охорони та популяризації елементів нематеріальної культурної спадщини варто розглянути можливість та вивчити питання створення центру збереження та розвитку культурної спадщини на базі існуючих закладів культури громади.

Поруч з тим, є ряд проблем щодо розвитку аматорських колективів, надання Будинком культури культурно-просвітницьких послуг та активізації діяльності. Низька заробітна плата не сприяє залученню молодих фахівців і значно впливає на різноманітність надання культурних послуг, в тому числі платних, які Будинком культури не надаються. Все це є причиною втрати престижності професії культпрацівника, а значить відтоку ентузіастів-спеціалістів клубної справи, старіння кадрів та труднощі з кадровим потенціалом молоді.

Заклади культури у невеличких містах і сільській місцевості, які завжди були осередками розвитку народної творчості та збереження народних традицій, мають недостатнє матеріально - технічне забезпечення, потребують оновлення технічних засобів для фіксування нематеріальної культурної спадщини. В 2024 році питання вирішено за підтримки депутата Дніпропетровської обласної ради Гиренко Л.А. завдяки субвенції для КЗ ПМБК ім. Т.Г. Шевченка, а саме придбана необхідна відео- та звукова техніка, яка допоможе зберегти культурне надбання нашої громади для майбутніх поколінь.

Питання збереження, популяризації фольклору, народного мистецтва набувають особливого значення, насамперед, у зв'язку з могутнім потенціалом української традиційної культури, яка є головним чинником збереження і розвитку української мови, утвердження української національної та громадянської ідентичності, відродження національної

свідомості та духовності мешканців Підгородненської громади, підґрунтям розвитку професійного мистецтва.

Розділ 4. Мета ПРОГРАМИ

Метою програми є збереження та поширення в регіоні визнаних елементів: козацьких пісень Дніпропетровщини; традиції соломоплетіння та соломопошиття; кулінарних традицій громади, а також пошук та облік ще не зазначених елементів, таких як традиція гри на бандурі та інші.

Для реалізації зазначеної мети Програма передбачає:

- формування позитивного іміджу громади, як осередку багатих культурних традицій та культурною спадщиною;
- задоволення духовних культурно-етнічних, історико-краєзнавчих, національно-патріотичних потреб різних категорій населення, шляхом створення системи вивчення та передачі з покоління в покоління старовинних пісень, обрядів та традицій, а також виявлення інших елементів нематеріальної спадщини на території громади;
- визначення нематеріальної спадщини сім'ї, роду, села, громади та вивчення і сприяння їх збереження та відтворення;
- створення належних умов для виявлення, ідентифікації, документування, збереження, відтворення та популяризації елементів нематеріальної культурної спадщини і пов'язаних із ними артефактів, підвищення рівня обізнаності на місцевому, національному та міжнародному рівнях щодо важливості нематеріальної культурної спадщини та забезпечення її визнання.

Розділ 5. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми.

Забезпечення реалізації ПРОГРАМИ здійснюється з метою розв'язання проблем наступними заходами:

- проведення фестивалів і конкурсів,
- ремонту міського будинку культури, який стане центром збереження та розвитку культурної спадщини громади,
- збільшення кількості творчих заходів, які будуть проводитися на території громади, максимально наближаючи народне мистецтво та безпосередніх носіїв культурних традицій до мешканців громади;
- популяризація і розвиток традиційної народної культури сприятиме система фестивалів, оглядів, конкурсів і виставок, а також підтримка Народного аматорського фольклорно-етнографічного гурту «Криниця» та його колективу-супутника «Криниченька»;
- виявлення та збереження автентичних фольклорних пісень шляхом запису;
- підтримка народних ремесел та художніх промислів шляхом проведення майстер-класів. Показником ефективності та підтримки народних ремесел та художніх промислів є зміни у характері їх побутування-збільшення кількості носіїв та залучення до практик НКС представників молодого покоління.

Розділ 6. Виявлені елементи нематеріальної культурної спадщини та їх носії

№	Напрямок НКС	Елементи НКС	Носій НКС
1.	Традиційні ремесла	Соломоплетіння та соломопошиття	Чирва М.Л. Барабан Н.І. Корса В.І.
2.	Виконавські мистецтва	Гра на бандурі Побутовий танок	Ганжа А.К. Колектив -супутник «Криниченька»
3.	Звичаї та обряди	Колядування, щедрування Дівочі ворожіння Загукування весни «Жайворонок» Свято Купайла (обряди та звичаї українського народу влітку)	Гурт «Криниця» Історико-красназавчий музей ім. О. Коваля Жителі громади, колектив-супутник «Криниченька» Гурт «Журавка» Гурт «Криниця»
4.	Господарські та побутові практики	Великодні забави; Кулінарні традиції: Майова каша; Спаська затірка	Жителі громади Родини міста Підгородне та села Спаське

Розділ 7. Напрями діяльності та заходи ПРОГРАМИ збереження та розвитку елементів нематеріальної спадщини Підгородненської міської ради на 2026 – 2027 роки

№ з/п	Назва напрямку діяльності	Перелік заходів програми	Зміст виконання завдання	Виконавці	Джерела та обсяги фінансування тис.грн.	Очікуваний результат
1	Збереження нематеріальної культурної спадщини:	Завдання 1 Забезпечення участі народного фольклорно-етнографічного гурту «Криниця»,	Транспортне перевезення колективів для участі у регіональних, всеукраїнських	КЗ ПМБК ім. Т.Г.Шевченка, КЗ «Історико-красназавчий музей ім. О. Коваля», КЗ	Міський бюджет 400	1 Представлення культури територіальної громади на фестивалях різного рівня

	Козацькі пісні Дніпропетровщини	колективу-супутника автентичного співу у регіональних, всеукраїнських, міжнародних фестивалях, конкурсах, тощо.	, міжнародних фестивалях, конкурсах.	«Історико-краєзнавчий музей с. Спаське», Підгородненська міська рада		
2		Завдання 2 Проведення відкритих репетицій народного фольклорно-етнографічного гурту «Криниця», пісенних майстер-класів та професійний запис козацьких пісень на аудіо-відео носіях.	Під час проведення заходів проводити пісенні майстер-класи для популяризації козацьких пісень, проводити відкриті репетиції.	КЗ ПМБК ім. Т.Г. Шевченка, КЗ «Історико-краєзнавчий музей ім. О. Ковалю», КЗ «Історико-краєзнавчий музей с. Спаське», Підгородненська міська рада	Міський бюджет 50	2. Долучення до української культури мешканців громади. Передача автентичності і українського співу підрастаючому поколінню
3		Завдання 3 Підтримка та розвиток дитячого колективу автентичного співу та козацьких пісень «Криниченька» Завдання 4 Матеріальне забезпечення молодіжного та дитячого колективів автентичного	Мета – відродження народного співу, передача надбання молодому поколінню.	КЗ ПМБК ім. Т.Г. Шевченка, КЗ «Історико-краєзнавчий музей ім. О. Ковалю», КЗ «Історико-краєзнавчий музей с. Спаське», Підгородненська міська рада	Міський бюджет 150 Міський бюджет 400	3. Передача майбутньому поколінню українських звичаїв та української культури 4 Підтримка та збереження українських пісень та передача майбутньому поколінню

		співу та козацьких пісень: Придбання автентичного одягу, взуття, прикрас та вінків, музичних інструментів			Міський бюджет 200	
4		Завдання 5 Охорона козацьких пісень – елементу проекту «Козацькі пісні Дніпропетровщини», як об'єкта нематеріальної культурної спадщини людства.	Введення за рахунок варіативної частини навчального плану шкіл м.Підгородне вивчення автентичного співу: -українська пісня; -козацька пісня; -козацька протяжна пісня; -вивчення в системі музичного виховання дошкільних закладів українських народних пісень, що відповідають віковим категоріям. Організація виступів фольклорно-етнографічног	КЗ ПМБК ім.Т.Г.Шевченка, КЗ «Центр кобзарського мистецтва», КЗ «Історико-красназнавчий музей ім. О. Коваля» м. Підгородне, Підгородненська міська рада	Міський бюджет 50,0	5.Популяризація української культури та передача молодому поколінню, збереження та популяризація українських традицій
					Міський бюджет 90	

		<p>о гурту «Криниця»; та колективу- супутника «Криниченьк»</p> <p>Організація місцевих фестивалів з метою популяризації козацької пісні, щорічно:</p> <p>Шевченківські читань – березень;</p> <p>Фестиваль української народної казки «Казковий барвограй» травень- червень</p> <p>фестиваль «Пісенний перегук»- серпень;</p> <p>фестиваль до Дня міста «Збирайся роде, єднайся народ» - вересень;</p> <p>грудень – фестиваль «Різдвяна коляда», та новорічних свят</p>		<p>Міський бюджет 150</p> <p>Міський бюджет 10</p> <p>Міський бюджет 50</p> <p>Міський бюджет 50</p> <p>Міський бюджет 50</p> <p>Міський бюджет 150</p>	
5	<p>Завдання 6</p> <p>Обмін досвідом</p>	<p>Пошук старовинних козацьких пісень шляхом відвідування</p>	<p>КЗ ПМБК ім.Т.Г.Шевченка, КЗ «Центр кобзарського мистецтва», КЗ</p>	<p>Міський бюджет 70</p>	<p>6. Збереження українських традицій</p>

			інших регіонів Обмін досвідом між носіями НКС .	«Історико- краєзнавчий музей ім. О. Коваля» , Підгородненська міська рада		
6		Завдання 7 Зустрічі з родинами, які зберігають козацькі пісні		КЗ ПМБК ім.Т.Г.Шевченка, КЗ «Центр кобзарського мистецтва», КЗ «Історико- краєзнавчий музей ім. О. Коваля» м. Підгородне, Підгородненська міська рада	Міський бюджет 15	7.Збереження українських традицій
7		Завдання 8 Популяризація нематеріально культурної спадщини та аматорського фольклорно- етнографічного гурту «Криниця» та дитячих колективів, які співають козацькі пісні Дніпропетровщи ни через випуск інформаційних матеріалів, бюлетенів, книг, іншої поліграфічної продукції Завдання 9 Створення на офіційних сайтах Підгородненсько	Випуск Буклету та друк книг Сторінка на сайті Підгородненсь	КЗ ПМБК ім.. Т.Г. Шевченка, КЗ «Історико- краєзнавчий музей ім. О. Коваля», КЗ «Історико- краєзнавчий музей с. Спаське», Підгородненська міська рада	Міський бюджет 70	8.Проведення інформаційн ої компанії щодо популяризації НКС Підгороднен ської територіальн ої громади 9.Популяриза ція елементів НКС та покращення Іміджу громади

		<p>ї міської територіальної громади інформаційних сторінок для висвітлення проведення заходів щодо популяризації НКС</p> <p>Завдання 10</p> <p>Участь у телепередачах на тему «Народні, українські, козацькі пісні Підгородненської громади»</p>	кої міської ради			10 Підтримка розвитку культури, стимулювання та визнання талановитих митців
8	Соломоплетіння та Соломопошиття	<p>Завдання 1</p> <p>Організація школи-майстерні з соломоплетіння під егідою Національної спілки майстрів народного мистецтва України</p> <p>Завдання 2</p> <p>Провести майстер-класи в усіх населених пунктах громади</p> <p>Завдання 3</p> <p>Організація ярмарок, виставок виробів</p>	<p>визначення майстрів та оплати їхньої діяльності</p> <p>Скласти план-графік виїзних майстер-класів</p> <p>Презентація при проведенні народних свят</p> <p>Згідно плану роботи</p>	<p>КЗ ПМБК ім. Т.Г. Шевченка, КЗ «Історико-красзнавчий музей ім. О. Коваля», КЗ «Історико-красзнавчий музей с. Спаське», Підгородненська міська рада</p>	<p>Міський бюджет</p> <p>50</p> <p>Міський бюджет</p> <p>50</p> <p>Міський бюджет</p>	<p>3. популяризація українських традицій</p>

9	Гра на бандурі	народних майстрів Завдання 1 Підготовка гравців на бандурі Завдання 2	Центру Кобзарського Мистецтва Колективи бандуристів «Зоряниці» та «Підгородненські козаки», проведення фестивалів	КЗ «Центр Кобзарського мистецтва», Підгородненська міська рада	50	
1 0	Побутові танці	Популяризація володіння інструментом через організацію фестивалів та конкурсів Завдання 1 Відновлення та реставрація побутових танців Завдання 2 Організація танцювальних фестивалів та свят	Популяризація українського побутового танку Згуртування сім'ї, родини, сусідів навколо спільної справи Розширення аудиторії по збереженню елементів НКС та залучення молоді до активної громадської діяльності	КЗ ПМБК ім. Т.Г.Шевченка	Міський бюджет 50 Міський бюджет 100 Міський бюджет 100	
1 1	Театр «Подіум»	Завдання 1 Реставрація та виготовлення автентичного одягу різних регіонів України та костюмів, що були в народній культурі на території громади	Розширення учасників збереження елементу НКС	КЗ «Центр Кобзарського мистецтва»	Міський бюджет 50	

